

รายวิชาประวัติศาสตร์

รหัสวิชา สด๒๑๐๒

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

เรื่อง สมุนไพรมหัศจรรย์

ครูผู้สอน ครูสุดารัตน์ จันทะแจ่ม

ครูริษา แก้วไทรหงวน

เรื่อง สมุนไพรหัตถ์จรรย

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายความสำคัญของภูมิปัญญาไทยในการนำสมุนไพรมาใช้ประโยชน์ได้
๒. ยกตัวอย่างสมุนไพรไทยและวิเคราะห์สรรพคุณทางยาได้
๓. เห็นความสำคัญในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทย

คำถาม

ที่บ้านของนักเรียนปลูกพืชผัก
อะไรบ้าง

ตะไคร้

ใบมะกรูด

ตำลึง

มะนาว

คำถาม

นักเรียนนำพืชผักมาใช้ประโยชน์อะไรบ้าง

นำมาประกอบอาหารและใช้รักษาโรค

สมุนไพรหัตถ์จรรย

สมุนไพร หมายถึง ผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ
ได้จาก พืช สัตว์ และแร่ธาตุ ที่ใช้เป็นยา หรือ
ผสมกับสารอื่นตามตำรับยา เพื่อบำบัดโรค
บำรุงร่างกาย เช่น กระเทียม น้ำผึ้ง

สมุนไพรหัตถ์จรรย

การนำสมุนไพรมาใช้ในการรักษาโรค
และนำมาประกอบอาหารถือว่าเป็น

ภูมิปัญญาไทย

สมุนไพรศาสตร์

ภูมิปัญญา หมายถึง ความรู้
ความสามารถที่นำไปสู่การปฏิบัติ
เพื่อแก้ไขปัญหามนุษย์

สมุนไพรหัตถ์จรรย

ภูมิปัญญาไทย หมายถึง ความรู้
ความสามารถและทักษะของคนไทย อันเกิดจาก
การสั่งสมประสบการณ์ เพื่อใช้แก้ปัญหา
และพัฒนาวิถีชีวิตของคนไทย

สุมหัวฆ่า " เหา "

เตรียมบุตรหลานก่อนเปิดเทอม

น้อยหน่า สามารถทำได้ 2 วิธี ดังนี้

วิธีที่ 1 นำใบน้อยหน่า 15 - 20 ใบ ตำให้ละเอียดผสมกับเหล้าขาว หรือแอลกอฮอล์ล้างแผลพอชุ่ม คั้นเอาแต่น้ำมาทาให้ทั่วศีรษะ และใช้ผ้าโพกไว้ 10 นาที ใช้หวีเสนียดสาบออก

วิธีที่ 2 บดเมล็ดน้อยหน่ากับน้ำมะพร้าว ในอัตราส่วน 1 : 2 กรองเอาน้ำ ทาให้ทั่วศีรษะ ใช้ผ้าโพกไว้ 1 - 2 ชั่วโมง

ข้อควรระวัง : อย่าให้น้ำยาเข้าตาเพราะจะทำให้เยื่อตาอักเสบ

หมายเหตุ : ปัจจุบันยังมีผลิตภัณฑ์กำจัดเหาแบบสำเร็จรูปที่หาซื้อได้ตามร้านขายยาทั่วไป

ผลิตและเผยแพร่โดยมูลนิธิเพื่อสาธารณสุข

กระทรวงสาธารณสุข
แนะนำกำจัดเหาด้วย
วิธีภูมิปัญญาท้องถิ่น

A still life composition on a light-colored, textured surface. In the center is a clear plastic bottle with a white cap, containing a dark, carbonated liquid with visible bubbles. To the left of the bottle is a single purple butterfly pea flower with green leaves. To the right is a small wooden bowl filled with many purple butterfly pea flowers. Further to the right is another branch with several green leaves and a few purple flowers. The overall scene suggests a natural or herbal beverage.

ดอกอัญชันทำให้ผมดกดำและ
ชะลอการหงอกของเส้นผม

การใช้สีย้อมจากธรรมชาติ

สมุนไพรหัตถ์จรรย

ในอดีตการแพทย์ยังไม่เจริญก้าวหน้า
คนส่วนใหญ่นำสมุนไพร มาใช้ในการรักษาโรค
และนำมาเป็นเครื่องปรุงในการประกอบอาหาร

สมุนไพรหัตถ์จรรย

ตะไคร้ ช่วยขับลมในลำไส้
ลดอาการจุกเสียดแน่นท้อง
นอกจากนี้ ตะไคร้หอมยังใช้
ไล่แมลงได้

สมุนไพรหัตถ์จรรย

ใบมะกรูด มีกลิ่นหอม

ใช้แต่งกลิ่นในอาหาร

เพื่อดับกลิ่นคาว

คนในอดีตนิยมสระผมด้วยมะกรูด

สมุนไพรแก้จรรยา

กระชาย ช่วยรักษา
โรคในช่องปาก ปากเป็นแผล
ช่วยขับปัสสาวะ รักษาโรคบิด
และลดอาการปวดท้อง

สมุนไพรหัตถ์จรรย

กระเทียม ช่วยป้องกัน
โรคหวัด รักษาโรคเกี่ยวกับ
กระเพาะอาหารและลำไส้

สมุนไพรหัตถ์จรรย

ใบย่านาง เป็นยาเย็น
มีฤทธิ์ดับพิษร้อน ช่วยดับพิษไข้
ดับพิษของอาหาร

สมุนไพรหัตถ์จรรย

ใบบัวบก ช่วยแก้ร้อนใน
แก้ช้ำใน ลดการกระหายน้ำได้ดี
สามารถนำไปทาแผล ช่วยบรรเทา
อาการฟกช้ำของแผล

สมุนไพรหัตถ์จรรย

ข่า มีรสชาตที่เผ็ดร้อน
ทำให้ข่ามีฤทธิ์ช่วยขับเลือดลม
ให้เดินสะดวก เพิ่มการเผาผลาญ
ของร่างกายให้ดีขึ้น

คำถาม

นักเรียนคิดว่ามีสมุนไพรใดที่สามารถ
ใช้รักษาแผลพุพองที่เกิดจากไฟไหม้
หรือน้ำร้อนลวกได้

สมุนไพรหัตถ์จรรย

ว่านหางจระเข้

นอกจากนี้ยังนำมาใช้ในลักษณะของเครื่องสำอาง

กิจกรรม

ให้นักเรียนร่วมกันยกตัวอย่างสมุนไพร
ที่นำมาประกอบอาหารได้
พร้อมยกตัวอย่างเมนูอาหาร ?

สมุนไพรหัตถ์จรรยา

ใบกะเพรา ช่วยดับกลิ่นคาวของเนื้อสัตว์

สมุนไพรหัตถ์จรรย

ใบโหระพา ช่วยกระตุ้นการสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ร่างกาย
ใบสดใช้เป็นน้ำมันหอมระเหยได้

สมุนไพรหัตถ์จรรย

กระชาย นำมาทำน้ำยาขนมจีน

สมุนไพรหัตถ์จรรย

ข่า ตะไคร้ นำมาทำเครื่องต้มยำ

ลูกประคบสมุนไพร

ยาหม่องสมุนไพร

คำถาม

สมุนไพรมีคุณค่าอย่างไร และนักเรียน
จะอนุรักษ์หรือรักษาให้คงอยู่ต่อไป
ได้อย่างไร

คุณค่าสมุนไพร

เป็นพืชที่มีสรรพคุณในการช่วยรักษาโรคต่าง ๆ
ให้หายได้ หรือสมุนไพรบางชนิดสามารถ
ใช้ในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นได้

การอนุรักษ์

จะต้องมีการรู้จักใช้สมุนไพรแต่ละชนิด
ให้เกิดประโยชน์และมีการศึกษาและพัฒนา
เกี่ยวกับการทำยาที่มาจากสมุนไพรไทย

ใบงานที่ ๑

เรื่อง สมุนไพรมหัศจรรย์

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

ใบงานที่ ๑ เรื่อง สมุนไพรมหัศจรรย์
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ภูมิปัญญาไทย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สมุนไพรมหัศจรรย์
รายวิชา ประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง : ให้นักเรียนวาดภาพอาหารที่ตนเองชอบ พร้อมบอกสมุนไพรในอาหารชนิดนั้นให้ถูกต้อง

A large empty rectangular box for drawing a food dish and its ingredients.

๑. ชื่ออาหาร.....

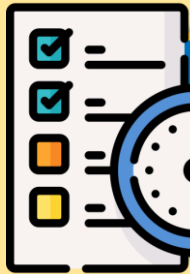
๒. มีสมุนไพรอะไรบ้าง.....

.....

๓. สมุนไพรดังกล่าวมีสรรพคุณอะไรบ้าง.....

.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

กิจกรรมของปลายทางในวันนี้

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

ให้นักเรียนวาดภาพอาหารที่ตนเองชอบ
พร้อมบอกสมุนไพรในอาหารชนิดนั้น
ให้ถูกต้อง

คำชี้แจงกิจกรรมครู

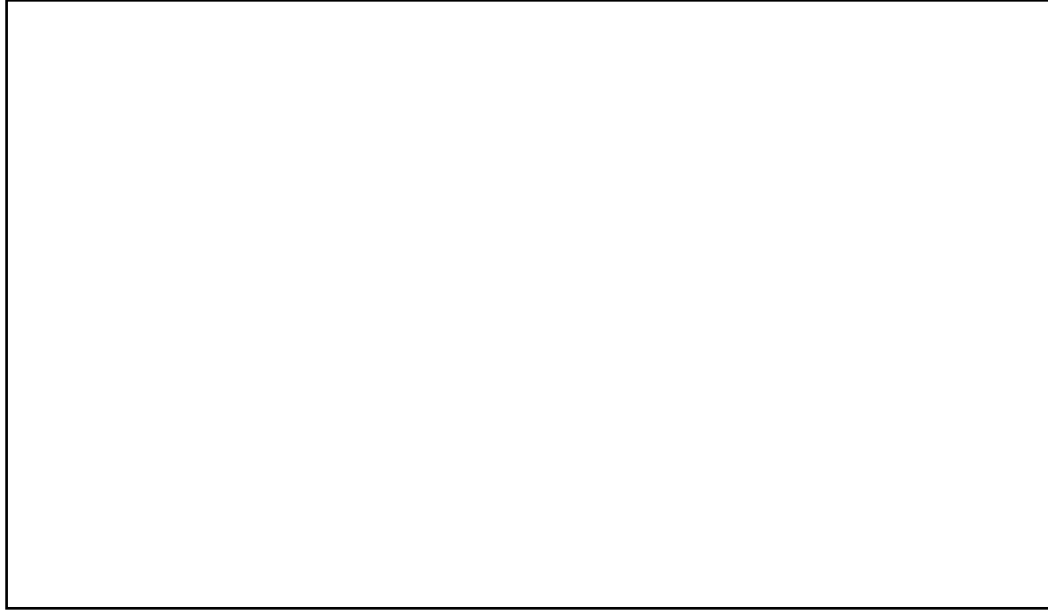
๑. แจกใบงานที่ ๑ เรื่อง สมุนไพร
มหัศจรรย์
๒. เดินดูนักเรียนในชั้นเรียนคอยให้คำ
แนะนำนักเรียน

ใบงานที่ ๑

เรื่อง สมุนไพรแก้จรรยา

๑. ชื่ออาหาร.....

๒. มีสมุนไพรอะไรบ้าง.....

.....

.....

๓. สมุนไพรดังกล่าวมีสรรพคุณอะไรบ้าง.....

.....

.....

เฉลยใบงานที่ ๑

เรื่อง สมุนไพรแก้จรรยา

๑. ชื่ออาหาร.....ต้มยำกุ้ง.....

๒. มีสมุนไพรอะไรบ้าง...มะนาว...ข่า...หอมแดง...ใบมะกรูด...ตะไคร้...

.....

.....

๓. สมุนไพรดังกล่าวมีสรรพคุณอะไรบ้าง.....

.....ข้าและตะไคร้ แก้ลม แขนงหน้าอก แก้ปวดท้อง จุกเสียดแน่น

.....หอมแดง แก้ไอ ลดเสมหะ

.....ใบมะกรูด ช่วยยับยั้งหรือชะลอการขยายตัวของเซลล์มะเร็ง

.....มะนาว ลดเสมหะ แก้ไอ แก้เลือดออกตามไรฟัน

สรุปบทเรียน

การนำสมุนไพรมาใช้ในการรักษาโรคและนำมาประกอบอาหารถือว่าเป็นภูมิปัญญาไทยอีกด้านหนึ่งที่คนไทยได้มีการนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อแก้ไขปัญหาคือพบเจอ

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง ธรรมชาติสร้างสรรค์

สิ่งที่ต้องเตรียม

ใบงานที่ ๒ เรื่อง ธรรมชาติสร้างสรรค์

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

